

Pospíšil, Ivo

Průkazný výzkum překladu folklórního verše

Opera Slavica. 2013, vol. 23, iss. 3, pp. 51-

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/128987>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

v začátku XX věku. Analizované tvůrčí dílo spisovatelek odhaluje čtenáři nový pohled na ženu, která do té doby byla vnímána pouze jako matka, žena, muzikantka – vždy pasivní vzhledem k muži, ovládaná vášněmi.

Monografie Evy Komisaruk lze využít jako učební materiál, ale není vhodná pro výuku dějin ruské literatury, protože je spíše zajímavá a užitečná pro ty, kteří se zajímají o ruskou literaturu.

Inna Panek

Průkazný výzkum překladu folklórního verše

Topić, M.; Bunjak, P.: Od ritma ka smyslu. Metrički problemi prevočenja srpskih narodnih pesama kosovskog ciklusa na polski jezik. Slavističko društvo Srbije, Beograd 2013.

Autoři známí z řady versologických výzkumů – slavisté a polonisté – patří nejen k srbské versologické špičce, ale jejich práce má dosah celoevropský a ve slavistice jde o práci výjimečnou. Ze srbské versologie a studia básnického jazyka bych ještě uvedl lingvistu a stylistiku Milosava Čarkiče, jehož knihy znamenají i určitý obecný přelom v zkoumání básnického jazyka jako celku.¹

Její kniha, která vyšla v roce minského mezinárodního kongresu slavistů, zkoumá v rozsáhlé statisticky průkazné struktuře různé polské překlady srbského folklórního verše kosovského cyklu a srovnává jejich řešení překladu asymetrického desaterce 4+6 (AD = asymetrický desaterac). Autoři nejenže srovnali jednotlivá řešení, ale také na základě řady znaků zkonstruovali vývojovou linii polského překládání tohoto typu srbské poezie od zhruba poloviny 19. století až do století minulého. Soustředili se zejména na ekvimetrické překlady z pera romantických básníků J. B. Zaleského, B. Zmorského, antropologa a lékaře I. Kopernického a také profesionálních překladatelů 20. století A. Boguslawského, Z. Stoberského, A. Kamińskiego aj. Překladatelé, ať již sami básníci-překladatelé nebo jen překladatelé poezie se někdy blížili, jindy vzdalovali originálu, často v polské verzi užívající metrická řešení vzdálená polskému folklóru (třístopý hyperdaktylský nerýmovaný anapest Zaleského). Z veškerých metrických modelů DA se to podle autorů – s využitím polských folklórních modelů – nejlépe podařilo Zmorskému, ale jistě to není finální, neboť dobré alternativy našli i překladatelé 20. století. I když se zdá, že otázka, kterou autoři řeší, je poněkud vzdálená současnosti, pro pochopení poezie a sepětí její zvukové a významové stránky (Od ritma ka smyslu) a její transle do jiného jazykového a básnického kódu je to práce klíčová, byť se týká jen dvou básnických systémů a jejich metricky a rytmy: ukazuje totiž na obecnější metodické postupy použitelné podle mého soudu i mimo slovanský materiál.

Ivo Pospíšil

¹ ČARKIĆ, M. Ž.: On Poetic Language, Belgrade, Institute for the Serbian Language of the Serbian Academy of Sciences and Arts, 2010, s. 245. STIL 9, Beograd 2010, s. 449–451. Týž: Stich i jezik. V tisku, Beograd 2013.